

SAOPŠTENJE 128/2023

Datum objave:
28.09.2023.

Preliminarni podaci

Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore

Januar – Avgust 2023. godine

Ukupna spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore za januar-avgust 2023. godine, prema preliminarnim podacima iznosila je 2 949,1 milion eura, što ukazuje na rast od 6,8% u odnosu na isti period prethodne godine.

Izvoz robe imao je vrijednost od 453,7 miliona eura, a **uvoz** 2 495,4 miliona eura. U odnosu na isti period prethodne godine izvoz je bio manji za 3,5%, a uvoz veći za 9,0%.

Pokrivenost uvoza izvozom iznosila je 18,2% i manja je u odnosu na isti period prethodne godine kada je iznosila 20,5%.

U strukturi izvoza prema standardnoj međunarodnoj trgovinskoj klasifikaciji (SMTK) najviše su zastupljena **Mineralna goriva i maziva (sektor 3)**, u iznosu od 201,6 miliona eura (koje čine: Električna energija – 181,6 mil. eura i ostalo).

U strukturi uvoza prema SMTK-u najviše su zastupljeni **Mašine i transportni uređaji (sektor 7)** u iznosu od 573,6 miliona eura (koje čine: Drumska vozila – 204,4 mil. eura i ostalo).

Najveći spoljnotrgovinski partneri u izvozu bili su: Srbija (118,6 mil. eura), Bosna i Hercegovina (57,9 mil.eura) i Slovenija (55,8 mil. eura).

Najveći spoljnotrgovinski partneri u uvozu bili su: Srbija (440,9 mil. eura), Kina (283,0 mil. eura) i Njemačka (231,5 mil. eura). Spoljnotrgovinska robna razmjena bila je najveća sa potpisnicama CEFTA-e i sa Evropskom unijom.

Grafik 1. Ukupna spoljnotrgovinska robna razmjena po mjesecima, u mil. EUR

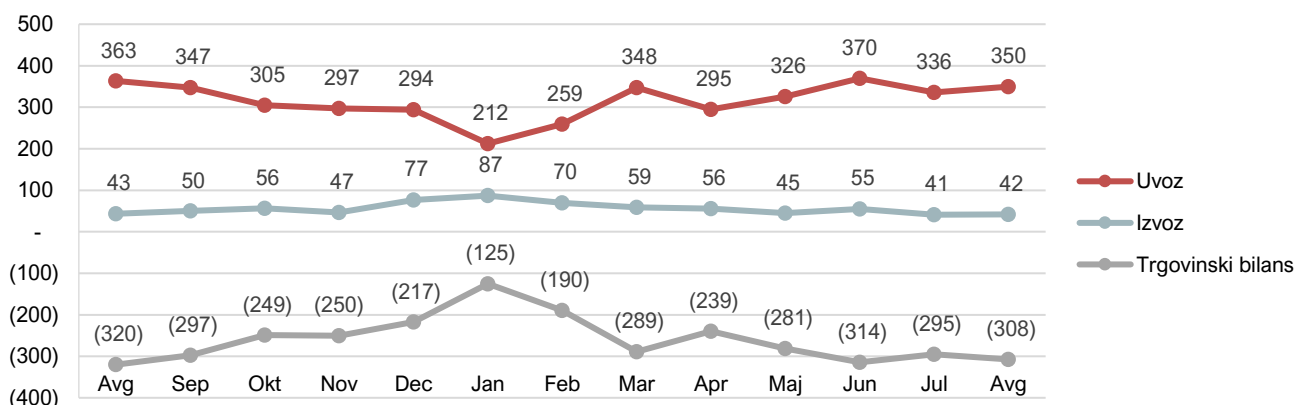

Tabela 1. Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore po mjesecima¹

u hilj. EUR

PERIOD	UVOZ	IZVOZ	SPOLJNOTRGOVINSKA ROBNA RAZMJENA	TRGOVINSKI BILANS
2022				
Januar	145 506	64 343	209 849	-81 163
Februar	218 908	64 548	283 456	-154 360
Mart	285 317	70 138	355 454	-215 179
April	291 753	79 595	371 348	-212 157
Maj	287 008	57 558	344 566	-229 450
Jun	383 275	46 530	429 805	-336 745
Jul	314 955	44 319	359 274	-270 637
Avgust	363 324	43 163	406 487	-320 161
Septembar	347 389	50 109	397 498	-297 280
Oktoibar	305 066	56 381	361 447	-248 685
Novembar	297 456	46 839	344 295	-250 617
Decembar	293 881	76 729	370 610	-217 152
2023				
Januar	212 310	87 008	299 318	-125 302
Februar	259 314	69 739	329 054	-189 575
Mart	347 558	58 525	406 084	-289 033
April	295 056	55 791	350 847	-239 265
Maj	325 949	44 594	370 544	-281 355
Jun	369 630	55 147	424 777	-314 483
Jul	335 974	41 061	377 035	-294 913
Avgust	349 591	41 846	391 437	-307 746

Tabela 2. Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore po kontinentima i odabranim zemljama

TRGOVINSKI PARTNERI	UVOZ				IZVOZ				TRGOVINSKI BILANS	
	Jan-Avg 2022		Jan-Avg 2023		Jan-Avg 2022		Jan-Avg 2023		Jan-Avg 2022	Jan-Avg 2023
	%	u hilj. EUR	%	u hilj. EUR	%	u hilj. EUR	%	u hilj. EUR	u hilj. EUR	u hilj. EUR
SVIJET	100,0	2 290 046	100,0	2 495 383	100,0	470 194	100,0	453 711	-1 819 852	-2 041 672
Evropa	80,4	1 842 106	80,2	2 000 154	94,4	443 652	90,8	412 183	-1 398 454	-1 587 971
EU-27	44,1	1 010 992	45,4	1 131 710	28,8	135 423	37,2	168 661	-875 570	-963 050
CEFTA ²	25,9	592 059	26,0	648 864	38,8	182 638	46,0	208 930	-409 421	-439 934
Afrika	0,5	10 716	0,3	8 006	0,4	1 739	0,4	2 019	-8 977	-5 987
Azija	14,5	332 678	16,9	422 481	4,4	20 586	7,2	32 886	-312 093	-389 594
Amerika	4,5	103 807	2,5	63 163	0,9	4 108	1,4	6 519	-99 699	-56 644
Okeanija	0,0	738	0,1	1 580	0,0	110	0,0	103	-629	-1 477
SAD	0,8	17 444	0,9	22 593	0,5	2 285	1,4	6 194	-15 159	-16 398
Kina	8,9	204 671	11,3	282 991	2,4	11 229	0,5	2 043	-193 442	-280 948
Rusija	0,3	6 369	0,2	5 048	0,1	372	0,0	118	-5 997	-4 930
Švajcarska	3,6	82 531	1,8	45 789	21,8	102 352	4,6	20 970	19 821	-24 820
Japan	0,8	18 251	0,8	18 823	0,0	222	0,0	80	-18 028	-18 743
Turska	5,3	121 592	5,1	128 222	2,4	11 254	1,6	7 421	-110 338	-120 801
Brazil	0,7	15 729	0,6	13 780	0,0	13	0,0	0	-15 716	-13 780
Ujedinjeno Kraljevstvo	0,7	16 501	1,0	23 906	0,7	3 087	0,1	582	-13 414	-23 324

¹ Podaci na detaljnijem nivou se nalaze u bazi spoljnotrgovinske robne razmjene, link: [Podaci](#)² Albanija, Bosna i Hercegovina, Sjeverna Makedonija, Moldavija, Srbija i Kosovo

Tabela 3. Spoljnotrgovinska robna razmjena sa državama članicama EU i potpisnicama CEFTA-e³

u hilj. EUR

TRGOVINSKI PARTNERI	UVOZ		IZVOZ		TRGOVINSKI BILANS	
	Jan-Avg 2022	Jan-Avg 2023	Jan-Avg 2022	Jan-Avg 2023	Jan-Avg 2022	Jan-Avg 2023
SVIJET	2 290 046	2 495 383	470 194	453 711	-1 819 852	-2 041 672
EU-27⁴	1 010 992	1 131 710	135 423	168 661	-875 570	-963 050
Austrija	22 467	29 462	1 823	7 203	-20 645	-22 259
Belgija	15 023	13 858	473	414	-14 550	-13 444
Bugarska	14 165	14 756	834	796	-13 330	-13 961
Češka	23 715	28 636	14 118	27 280	-9 598	-1 356
Danska	17 586	8 622	6 172	4 973	-11 415	-3 649
Estonija	838	1 451	353	5	-486	-1 446
Finska	2 423	5 222	10	9	-2 413	-5 213
Francuska	47 298	59 997	1 366	879	-45 931	-59 118
Grčka	193 502	164 749	435	460	-193 067	-164 289
Holandija	36 444	41 490	996	1 988	-35 448	-39 502
Irska	4 824	5 157	4	2	-4 820	-5 155
Italija	131 792	157 705	11 378	13 175	-120 414	-144 530
Kipar	1 283	507	39	512	-1 244	5
Letonija	1 339	1 748	0	72	-1 339	-1 676
Litvanija	696	3 167	4	5 352	-692	2 185
Luksemburg	677	712	26 036	18 745	25 359	18 032
Mađarska	17 448	20 654	5 869	5 981	-11 579	-14 673
Malta	7	40	502	287	496	248
Njemačka	165 249	231 511	13 676	7 003	-151 573	-224 508
Poljska	38 811	50 913	11 189	8 727	-27 622	-42 186
Portugalija	4 018	4 916	7	60	-4 011	-4 856
Hrvatska	136 713	145 383	4 587	3 915	-132 125	-141 468
Rumunija	25 367	26 327	313	162	-25 054	-26 164
Slovačka	6 352	8 423	43	50	-6 308	-8 373
Slovenija	48 409	35 417	31 578	55 776	-16 830	20 359
Španija	38 608	51 783	2 651	3 366	-35 957	-48 417
Švedska	15 938	19 104	966	1 467	-14 972	-17 637
CEFTA	592 059	648 864	182 638	208 930	-409 421	-439 934
Albanija	42 238	47 040	13 581	12 467	-28 656	-34 574
Bosna i Hercegovina	117 160	118 492	64 554	57 852	-52 607	-60 640
Moldavija	296	380	0	0	-296	-380
Sjeverna Makedonija	23 525	23 158	3 541	6 091	-19 984	-17 067
Srbija	391 976	440 947	88 152	118 641	-303 825	-322 306
Kosovo	16 863	18 847	12 810	13 879	-4 053	-4 968
Ostale zemlje (izvan EU-27 i CEFTA-e)	686 995	714 809	152 133	76 121	-534 862	-638 688

³ Podaci na detaljnijem nivou se nalaze u bazi spoljnotrgovinske robne razmjene, link: [Podaci](#)⁴ Od januara 2021. godine, podaci spoljnotrgovinske robne razmjene sa Ujedinjenim Kraljevstvom su isključeni iz podataka Evropske Unije. Podaci spoljnotrgovinske robne razmjene sa Ujedinjenim Kraljevstvom su prikazani u tabeli 2.

Tabela 4. Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore prema odsjeku SMTK⁵

PODJELA PREMA ODSJEKU SMTK	UVOZ			IZVOZ		
	Jan-Avg 2022	Jan-Avg 2023	Jan-Avg 2023 Jan-Avg 2022	Jan-Avg 2022	Jan-Avg 2023	Jan-Avg 2023 Jan-Avg 2022
	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks
0-9 UKUPNO	2 290 046	2 495 383	109,0	470 194	453 711	96,5
0 Hrana i žive životinje	409 906	496 318	121,1	23 772	27 628	116,2
00 Žive životinje	25 890	31 363	121,1	139	92	66,0
01 Meso i prerada mesa	86 341	109 654	127,0	15 124	17 465	115,5
02 Mliječni proizvodi i jaja	51 185	61 030	119,2	196	202	103,1
03 Ribe i prerađevine od ribe	19 253	23 787	123,5	1	61	300 ¹
04 Žitarice i proizvodi od žitarica	61 971	69 433	112,0	495	594	120,0
05 Povrće i voće	59 519	75 184	126,3	5 272	5 643	107,0
06 Šećer, proizvodi od šećera i med	9 920	12 025	121,2	66	534	300 ¹
07 Kafa, čaj, kakao i začini	30 838	37 723	122,3	1 506	1 688	112,1
08 Stočna hrana (sem žita u zrnu)	21 428	21 827	101,9	627	997	159,0
09 Razni proizvodi za ishranu	43 560	54 292	124,6	346	351	101,4
1 Piće i duvan	85 397	108 346	126,9	8 027	20 811	259,3
11 Pića	64 814	84 499	130,4	7 858	20 811	264,8
12 Duvan i proizvodi od duvana	20 583	23 847	115,9	169	0	0,0
2 Sirove materije sem goriva	18 425	21 884	118,8	60 103	51 174	85,1
21 Kože sirove i krzna nečinjena	0	0	0,0	1 363	1 350	99,0
22 Uljano sjeme i plodovi	1 486	1 393	93,8	5	22	300 ¹
23 Sirovi kaučuk	197	160	81,3	3	1	18,0
24 Pluta i drvo	3 697	5 081	137,4	24 749	26 101	105,5
25 Celuloza i otpaci od hartije	6	36	300 ¹	1 134	754	66,5
26 Tekstilana vlakna i otpaci	588	447	75,9	15	24	161,0
27 Sirova đubriva i minerali	2 897	4 348	150,1	1 533	1 922	125,4
28 Mineralne rude i otpaci metala	1 967	1 658	84,3	30 928	20 726	67,0
29 Životinjske i biljne sirove materije	7 587	8 761	115,5	373	275	73,8
3 Mineralna goriva i maziva	389 595	247 660	63,6	149 372	201 602	135,0
32 Kameni ugallj koks i briketi	638	716	112,3	6 298	6 160	97,8
33 Nafta i naftni derivati	256 554	208 670	81,3	15 807	13 865	87,7
34 Gas prirodni i industrijski	10 910	6 984	64,0	0	0	0,0
35 Električna energija	121 492	31 290	25,8	127 267	181 577	142,7
4 Životinjska i biljna ulja i masti	20 954	11 964	57,1	902	1 310	145,2
41 Životinjska ulja i masti	684	974	142,5	550	727	132,0
42 Čvrste biljne masti i ulja	20 234	10 892	53,8	176	275	156,1
43 Prerađena životinjska i biljna ulja	36	97	268,5	176	308	175,5
5 Hemijski proizvodi	226 611	281 649	124,3	24 987	32 554	130,3
51 Organski hemijski proizvodi	1 942	3 871	199,4	129	98	75,6
52 Neorganski hemijski proizvodi	2 686	3 941	146,7	515	2 646	300 ¹
53 Proizvodi za bojenje i stavljenje	21 924	25 815	117,7	97	49	50,2
54 Medicinski i farmaceutski proizvodi	100 574	127 304	126,6	20 809	26 059	125,2
55 Eterična ulja parfemski i toaletni preparati	43 546	56 423	129,6	1 225	848	69,2
56 Đubriva (osim sirovih)	3 202	3 433	107,2	0	5	0,0
57 Plastične materije u primarnim oblicima	4 296	4 082	95,0	288	106	36,8
58 Plastične mase u ostalim oblicima	26 231	28 009	106,8	485	713	146,9
59 Hemijske materije i proizvodi nigdje pomenuti	22 209	28 770	129,5	1 438	2 030	141,2

⁵ Podaci na detaljnijem nivou se nalaze u bazi spoljnotrgovinske robne razmjene, link: [Podaci](#)

Tabela 4. Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore prema odsjeku SMTK

/nastavak/

PODJELA PREMA ODSJEKU SMTK	UVOZ			IZVOZ		
	Jan-Avg 2022	Jan-Avg 2023	Jan-Avg 2023 Jan-Avg 2022	Jan-Avg 2022	Jan-Avg 2023	Jan-Avg 2023 Jan-Avg 2022
	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks
6 Proizvodi svrstani po materijalu	414 478	404 106	97,5	141 453	71 280	50,4
61 Koža, proizvodi od kože i krzna	185	231	124,7	110	59	53,5
62 Proizvodi od kaučuka	16 619	19 974	120,2	175	61	34,6
63 Proizvodi od plute i drveta	23 678	30 749	129,9	2 754	3 670	133,2
64 Hartija, karton i proizvodi od celuloze	33 415	38 262	114,5	1 091	287	26,3
65 Predivo, tkanine i tekstilni proizvodi	17 567	21 631	123,1	1 086	442	40,7
66 Proizvodi od nemetalnih minerala	80 176	106 171	132,4	2 395	2 804	117,1
67 Gvožđe i čelik	55 057	44 973	81,7	5 548	1 919	34,6
68 Obojeni metali	109 436	48 328	44,2	122 817	57 140	46,5
69 Proizvodi od metala nigdje drugo pomenuti	78 344	93 788	119,7	5 477	4 900	89,5
7 Mašine i transportni uređaji	446 163	573 616	128,6	44 904	23 784	53,0
71 Pogonske mašine i uređaji	7 094	8 758	123,5	515	210	40,8
72 Specijalne mašine za neke ind.grane	37 274	42 675	114,5	11 168	3 086	27,6
73 Mašine za obradu metala	2 770	2 968	107,1	62	267	300 ¹
74 Industrijske mašine za opštu upotrebu	70 194	100 883	143,7	13 545	6 239	46,1
75 Kancelarijske mašine i za AOP	23 319	27 642	118,5	448	312	69,7
76 Telekomunikacioni aparati i uređaji	58 555	70 381	120,2	2 898	2 786	96,1
77 Električne mašine aparati i uređaji	86 914	98 133	112,9	3 181	3 846	120,9
78 Drumska vozila	134 230	204 418	152,3	8 704	4 878	56,0
79 Ostala transportna sredstva i opreme	25 812	17 756	68,8	4 383	2 160	49,3
8 Razni gotovi proizvodi	278 512	345 214	123,9	16 672	17 367	104,2
81 Montažne zgrade sanitarni uređaji	14 627	17 559	120,0	242	150	62,2
82 Namještaj i djelovi	55 559	66 155	119,1	1 674	1 374	82,1
83 Predmeti za putovanja	7 293	10 416	142,8	99	83	83,2
84 Odjeća	63 295	80 003	126,4	1 946	2 870	147,4
85 Obuća	25 022	37 082	148,2	298	432	144,9
87 Naučni i kontrolni instrumenti	18 695	19 244	102,9	2 297	2 323	101,1
88 Fotoaparati, časovnici	10 737	12 318	114,7	84	98	117,0
89 Razni gotovi proizvodi	83 283	102 437	123,0	10 032	10 037	100,1
9 Proizvodi i transakcije nigdje drugo pomenuti	5	4 627	300¹	0	6 200	0,0

¹ Obračunati indeks veći je od 300,0

Tabela 5. Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore prema odsjeku Kombinovane nomenklature⁶

PODJELA PREMA ODSJEKU KOMBINOVANE NOMENKLATURE	UVOZ			IZVOZ		
	Jan-Avg 2022	Jan-Avg 2023	Jan-Avg 2023 Jan-Avg 2022	Jan-Avg 2022	Jan-Avg 2023	Jan-Avg 2023 Jan-Avg 2022
	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks
I - XXI UKUPNO	2 290 046	2 495 383	109,0	470 194	453 711	96,5
I Žive životinje i životinjski proizvodi	152 077	190 643	125,4	12 990	14 709	113,2
II Povrće	91 509	100 125	109,4	5 697	5 529	97,1
III Životinjske ili biljne masti ulja i voskovi	23 049	14 040	60,9	364	585	160,9
IV Pripremljena hrana pića duvan	259 201	326 418	125,9	14 029	29 224	208,3
V Mineralni proizvodi	416 158	283 875	68,2	168 845	216 897	128,5
VI Proizvodi hemijske ili srodne industrije	199 665	248 640	124,5	24 255	31 750	130,9
VII Plastika guma i proizvodi od gume	77 982	88 595	113,6	3 527	2 364	67,0
VIII Sirove kože koža i krzno	8 397	12 779	152,2	2 009	1 542	76,7
IX Drvo proizvodi od drveta korpe drveni ugalj pluta	27 587	36 192	131,2	27 504	29 771	108,2
X Materijali i proizvodi papirne industrije	35 715	42 364	118,6	4 986	4 094	82,1
XI Tekstil i tekstilni proizvodi	77 161	96 137	124,6	2 562	3 259	127,2
XII Obuća kape i modni dodaci	28 400	41 083	144,7	348	478	137,5
XIII Proizvodi od kamena gipsa keramički proizvodi stakleni proizvodi	58 407	76 921	131,7	2 487	2 817	113,3
XIV Biseri drago kamenje i metali kovanice	7 413	14 400	194,3	83	10 374	300 ¹
XV Bazni metali i proizvodi od osnovnih metala	243 991	188 450	77,2	146 763	71 248	48,5
XVI Mašine i mehanički uređaji električna oprema	280 606	346 756	123,6	31 163	16 789	53,9
XVII Vozila i prateća transportna oprema	165 765	227 090	137,0	13 964	7 152	51,2
XVIII Optički medicinski i mjerni instrumenti satovi	34 129	37 405	109,6	2 587	2 536	98,1
XIX Oružje i municija	6 236	1 885	30,2	3 212	669	20,8
XX Razni proizvodi	96 426	121 466	126,0	2 574	1 855	72,1
XXI Umjetnička djela kolekcionarski predmeti i antikviteti	171	118	69,1	247	68	27,7

¹ Obračunati indeks veći je od 300,0

⁶ Podaci na detaljnijem nivou se nalaze u bazi spoljnotrgovinske robne razmjene, link: [Podaci](#)

METODOLOŠKA OBJAŠNJENJA

Statistika robne razmjene sa inostranstvom predstavlja važan izvor podataka koji je od značaja za kreatore ekonomske politike kao i za donosiocje odluka. Podaci statistike robne razmjene sa inostranstvom služe kao osnovni izvor informacija za izradu statistike platnog bilansa statistike nacionalnih računa za pripremu multilateralnih i bilateralnih pregovora kao i preduzećima za istraživanje tržišta i analizu poslovanja.

Izrada podataka robne razmjene sa inostranstvom temelji se na preporukama statistike UN i EU koje su sadržane u sledećim publikacijama:

- International merchandise Trade Statistics Concept and Definitions UN
- Statistics on the Trade of Goods User Guide EUROSTAT

Usklađuje se sa regulativama iz dokumenta „European Legislation applicable to the Statistics relating to the trading of goods“ vezane za EXTRASTAT:

- Regulativa Evropskog Parlamenta i Savjeta broj 471/2009
- Regulativa Evropske komisije broj 92/2010
- Regulativa Evropske komisije broj 113/2010

Nazivi zemalja su u skladu sa Geonomenklaturom koja se primjenjuje u Evropskoj statistici spoljne trgovine robama.

Izvor podataka

Izvor podataka za statistiku robne razmjene Crne Gore su carinske deklaracije o izvozu i uvozu robe. Carinska deklaracija je dokument koji se podnosi u carinskom postupku. Sadrži podatke koji su važni za sam postupak carinjenja ali i podatke za potrebe statistike. MONSTAT u mjesečnoj periodici od Uprave prihoda i carina preuzima podatke u elektronskoj formi i dalje ih statistički obrađuje i publikuje rezultate.

U carinskom postupku pri tarifiranju proizvoda od 2002. godine koristi se kombinovana nomenklatura koja je usklađena sa kombinovanom nomenklaturom EU. Objavljuje se godišnje u Službenom listu Crne Gore za važeću godinu.

Obuhvat spoljne trgovine

Izvoz obuhvata robu koja napušta statističku teritoriju Crne Gore u skladu sa sljedećim carinskim postupcima:

- Izvoz
- Pasivno oplemenjivanje
- Ponovni izvoz koja je bila u postupku aktivnog oplemenjivanja i prerada robe pod carinskim nadzorom.

Uvoz obuhvata svu robu koja ulazi na statističku teritoriju Crne Gore u skladu sa sljedećim carinskim postupcima:

- Uvoz za slobodni promet
- Aktivno oplemenjivanje
- Prerada robe pod carinskim nadzorom.

Klasifikacija izvoza i uvoza se vrši prema nomenklaturi statistike spoljne trgovine (NSST) koja se zasniva na standardnoj međunarodnoj trgovinskoj klasifikaciji OUN (SMTK) 4. revizija. Šifra svakog klasifikovanog proizvoda je takva da prva cifra označava-sektor, dvije cifre-odsjek, tri cifre – grupu, četiri cifre– podgrupu, a pet cifara – poziciju, odnosno proizvod.

Prilikom korišćenja podataka navesti:

„Izvor podataka: Uprava za statistiku - MONSTAT“

Više podataka, kao i detaljna metodološka objašnjenja možete naći u sekciji: [Spoljna trgovina](#)